

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci obžalovaného **P. D. a spol. pre trestný čin brania rukojemníka spolupáchateľstvom** podľa § 9 ods. 2, § 234a ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 a iné prerokoval na verejnom zasadnutí 16. decembra 2009 odvolania obžalovaných P. D., R. M. a odvolanie krajského prokurátora v Trnave proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. septembra 2009, sp. zn. 1T 16/2005, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e** vo výroku o treste.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. **sa** obžalovaní P. D. a R. M.

o d s u d z u j ú :**obžalovaný P. D.:**

podľa § 238 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) a § 53 ods. 2 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. na peňažný trest **vo výmere 400 (štyristo) €**,

obžalovaný R. M.:

podľa § 238 ods. 1 Tr. zák., § 53 ods. 2 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. na peňažný trest **vo výmere 300 (tristo) €**.

Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. sa obom obžalovaným, každému samostatne, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, **ukladá náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) mesiace**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 16. septembra 2009, sp. zn. 1T 16/2005, boli obžalovaní P. D. a R. M. uznaní za vinných z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.), pričom obžalovaný P. D. bol uznaný za vinného aj podľa ods. 2 tohto trestného činu. Trestných činov sa obžalovaní mali dopustiť na skutkovom základe, že

v úmysle získať späť od A. G. peniaze, ktoré mu zverili na zaobstaranie elektroniky a ktorú im nezaobstaral, dňa 29. októbra 2005 vo večerných hodinách prišli do miesta trvalého bydliska A. G. v S., kde približne o 21.00 hod. najskôr obžalovaný P. D. zaklopal na okno domu č. X. a keď A. G. okno otvorila, proti jej vôli toto okno pretlačil, vošiel do obytnej miestnosti a prikázal jej, aby spolu s maloletým synom A. G., nar. X. si sadli a budú čakať na A. G.,

ktorý mu dlhuje peniaze. Potom privolal mobilným telefónom obžalovaného R. M., čakajúceho v neďalekom pohostinstve, prikázal A. G. a jej synovi, aby ho vpustili do domu, obžalovaný R. M. po príchode do domu zamkol za sebou vonkajšiu bránku i dvere do domu a spolu s obžalovaným P. D. si sadli s A. G. a jej maloletým synom A. G. v obývacej izbe, kde proti vôli poškodenej A. G. zotrvali až do príchodu A. G. do 22.00 hod.

Obžalovanému P. D. bol za to uložený podľa § 238 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) trest odňatia slobody v trvaní osem mesiacov.

Obžalovanému R. M. bol trest uložený podľa § 238 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) vo výmere štyri mesiace..

Obom obžalovaným bol trest podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave podali odvolanie krajský prokurátor v Trnave a obžalovaní P. D. a R. M..

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave sa odvolaním domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol tak, že obžalovaných uzná za vinných z trestného činu brania rukojemníka spolupáchatel'stvom podľa § 20, § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 a trestného činu porušovania domovej slobody spolupáchatel'stvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, keďže tento zákon je pre obžalovaných priaznivejší a uložil im s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. tresty odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby a obžalovaných zaradil na výkon uložených trestov do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Žiadal tiež, aby odvolací súd

vo svojom rozhodnutí vyslovil i trest zhabania veci, a to 1 ks noža s čiernou rukoväťou o dĺžke čepele 19 cm a šírke čepele 3,5 cm. a noža so žltouhnedou rúčkou o dĺžke čepele 8 cm a šírke čepele 1,5 cm so zalomeným hrotom.

Rozsudok krajského súdu považuje za chybný v tom, že zistenie súdu, že obžalovaní sa trestnej činnosti dopustili každý samostatne odporuje vykonaným dôkazom. Obaja obžalovaní prišli do miesta bydliska poškodeného v úmysle získať od neho peniaze, ktoré mu zverili na zaobstaranie elektroniky. Ich konanie malo byť posúdené ako spolupáchatelstvo. Chybným záverom je aj zistenie súdu, že obaja obžalovaní sa svojim konaním dopustili iba trestného činu porušovania domovej slobody. Z objektívnych zistení, z ohliadky z miesta činu vyplýva, že bola rozbitá sklenená výplň na jednom z okien rodinného domu poškodeného, boli nájdené na mieste činu dva nože a lekárske správy preukazujú, že proti poškodenému bolo v jeho dome použité fyzické násilie. Nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov malo za následok, že krajský súd nezistil skutkový stav zodpovedajúci týmto dôkazom a následne i konanie obžalovaných nesprávne právne posúdil.

Obžalovaný R. M. v písomných dôvodoch odvolania, prostredníctvom svojho obhajcu, po analýze vykonaného dokazovania uviedol, že sa necíti byť vinný zo žalovaného skutku. Aj v prípade preukázania viny mal súd prihliadnuť na stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu, na jeho bezúhonnú minulosť, akým spôsobom čin vykonal, najmä akou mierou sa podieľal na jeho zavinení a dospel by k záveru, že neboli z jeho strany naplnené materiálne znaky trestného činu. Domáha sa, aby bol spod obžaloby podľa § 226 písm. b/ Tr. por. oslobodený.

Obžalovaný P. D. taktiež odvolanie zdôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Poukázal v ňom predovšetkým na rozpornosť výpovedí poškodených. Popiera, že by svojim konaním naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Do domu poškodeného sa dostal tak, že prepadol dovnútra cez okno, ktoré otvorila poškodená G.. Navrhol, aby po zrušení rozsudku krajského súdu bol podľa § 285 písm. b/ Tr. por. spod obžaloby oslobodený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, po zistení, že nie sú dané okolnosti odôvodňujúce postup podľa § 253 Tr. por. podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie i správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby ktoré odvolaním vytýkané neboli.

V úvode je potrebné pripomenúť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v posudzovanej veci rozhodoval, na základe odvolaní krajského prokurátora a oboch obžalovaných uznesením z 13. mája 2009, sp. zn. 3 To 5/2008. Týmto uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 17. marca 2008, sp. zn. 1T 16/2005 a vec tomuto súdu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Už v tomto rozhodnutí vyslovil určité právne názory, ktoré prvostupňový súd v konaní po zrušení veci akceptoval, na základe dokazovania produkovaného v priebehu celého konania.

K odvolacej námietke krajského prokurátora, že konanie oboch obžalovaných malo byť právne posúdené ako trestný čin brania rukojemníka spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 20, § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., preto odvolací súd poukazuje na dôvody svojho rozhodnutia z 13. mája 2008 na strane 6 a 7. Ani v konaní po zrušení veci neboli vykonané žiadne také dôkazy, ktoré by ovplyvnili názor konajúcich súdov v otázke právneho posúdenia konania oboch obžalovaných vo vzťahu k trestnému činu brania rukojemníka.

Možno preto opäť vysloviť názor, že z výsledkov vykonaného dokazovania nad akúkoľvek pochybnosť vyplýva, že v posudzovanom prípade neboli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu brania rukojemníka ani po objektívnej ani po subjektívnej stránke.

Obžalovaní mali úmysel domôcť sa peňazí, ktoré od nich podvodným spôsobom vylákal poškodený a keďže tento sa im vyhýbal a nedvíhal telefón, chceli na neho počkať v jeho byte. Ich úmysel a faktické konanie nesmerovalo k zmocneniu sa poškodenej a jej syna v tom zmysle, že by obmedzovali ich osobnú slobodu, teda vykonávali faktickú fyzickú

kontrolu nad ich osobami a vyhrážali sa im spôsobom, ako to predpokladá zákon. Okolnosť, že obžalovaní sa po vstupe do bytu poškodeného nezmocnili poškodenej a jej syna ako rukojemníkov preukazuje napr. spôsob, akým sa v byte chovali (obžalovaný D. sa vyzul, sadol si na gauč, fajčili, pozerali televízor), ale v neposlednom rade i výpoveď poškodenej, keď na priamu otázku obhajcu vypovedala na hlavnom pojednávaní, že pokiaľ bola u nich doma v prítomnosti obžalovaného D., nijako ju neobmedzoval na pohybe (č.l. 251). Aj svedok P. B., ktorý v byte zasahoval ako policajt bezprostredne po incidente vypovedal, že zo situácie ktorá na mieste bola, vôbec nevyplývalo, že by poškodení mali byť držaní ako rukojemníci (č.l. 83). Napokon je veľmi nepravdepodobné, pokiaľ by sa obžalovaní v byte poškodených správali spôsobom popísaným v skutkovej vete, aby po oznámení, že bola na miesto privolaná polícia, dobrovoľne vyčkali na jej príchod. Urobili tak v presvedčení, že trestnej činnosti sa nedopustili, ale domáhali sa len svojich peňazí .

K ďalšej odvolacej námietke krajského prokurátora, že konanie oboch obžalovaných malo byť posúdené aj ako trestný čin porušovania domovej slobody spolupáchatelstvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, keďže tento zákon je pre obžalovaných priaznivejší, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, keď konanie obžalovaných na rozdiel od obžaloby nekvalifikoval ako konanie spáchané v spolupáchatelstve. Z výsledkov vykonaného, dokazovania ako to napokon konštatuje aj súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, nad akúkoľvek pochybnosť vyplýva, že obžalovaní neboli na posudzovanej trestnej činnosti vopred dohodnutí. Do domu poškodeného išiel najskôr obžalovaný D. a obžalovaný M. bol v pohostinstve. Obžalovaný M. do domu prišiel až neskôr, na telefonické zavolanie obžalovaného D.. Do domu poškodeného sa dostal bez násilia, keďže ho vpustila samotná poškodená G..

Súd prvého stupňa pri právnom posúdení konania obžalovaných vo vzťahu k trestnému činu porušovania domovej slobody postupoval v súlade so zákonom podľa zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, pretože zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 je pre obžalovaných prísnejší.

Odvolací súd nemohol akceptovať ani odvolacie námietky oboch obžalovaných, že sa necítia byť vinní, nedopustili sa žiadnej trestnej činnosti, a preto by mali byť spod obžaloby v celom rozsahu oslobodení. Aj v tomto smere už odvolací súd vo svojom rozhodnutí z 13. mája 2008 vyslovil jednoznačné stanovisko a v konaní po zrušení veci neboli vykonané žiadne dôkazy, ktoré by boli spôsobilé vplývať na jeho zmenu.

Možno preto opäť konštatovať, že obžalovaný D. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní (č.l. 56) sám uviedol, že keď poškodenej povedal, že hľadá jej manžela a chce od neho svoje peniaze, táto začala pred ním okno zatvárať, on okno rukami roztvoril, ona sa okno stále snažila zatvoriť, ale jemu sa okno podarilo otvoriť, poškodená začala vrieskať ako splašená, kričala o pomoc a pridal sa k nej aj nejaký mladý chlapec. Na základe toho skočil do vnútra, povedal im, aby nekričali, a keď už bol vo vnútri povedal, že počká na poškodeného. Následne zavolať telefónom spoluobžalovaného, že je vo vnútri a tohto sám vpustil do bytu poškodenej. Obžalovaný D. sa následne snažil svoju výpoveď zmierniť i keď v ďalších výpovediach už tvrdil, že do bytu poškodenej len náhodne cez okno prepadol. Takejto obhajobnej verzii však neuveril ani odvolací súd. Obžalovaný D. do domu poškodeného G. vnikol násilím, proti vôli poškodenej a v tomto dome aj neoprávnene zotrval. Aj keď obžalovaného M. do bytu vpustil cez dvere obžalovaný D., aj tento obžalovaný vnikol do domu poškodeného neoprávnene a hlavne zotrval tam proti vôli poškodenej až do príchodu poškodeného a následne polície. Napokon obžalovaní sami nepopreli, že nemali záujem opustiť byt poškodeného, ale chceli v ňom zotrvať až do jeho príchodu. Takýmto konaním teda naplnili pojmové znaky trestného činu podľa § 238 ods. 1 Tr. zák.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu vo výroku o vine a právnom posúdení konania oboch obžalovaných považuje za zákonný a správny.

Odvolací súd postupom podľa § 258 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a na základe § 259 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám tak, že obom obžalovaným, každému samostatne, uložil peňažné tresty. Prihliadal na všetky okolnosti prípadu, najmä na skutočnosť, že impulzom ku konaniu obžalovaných, za ktoré boli

uznaní za vinných, bolo podvodné konanie samotného poškodeného, keď od nich vylákal peniaze na zakúpenie elektroniky, ale i na osoby obžalovaných a ich doterajší bezúhonný spôsob života ako i na skutočnosť, že od samotného skutku už uplynula doba 5 rokov. Výšku uložených peňažných trestov súd diferencoval podľa miery účasti obžalovaných na páchaní skutku.

Na základe § 54 ods. 3 Tr. zák. odvolací súd pre prípad, že by výkon peňažných trestov mohol byť úmyselne zmarený, obom obžalovaným uložil i náhradné tresty odňatia slobody.

Takto uložené tresty považuje odvolací súd za zákonné a postačujúce na splnenie zákonom požadovaného účelu trestu, z hľadiska individuálnej, ale i generálnej prevencie.

K požiadavke krajského prokurátora, aby obžalovaným boli uložené i tresty zhabania vecí – dvoch nožov – je treba uviesť, že nože síce boli nájdené v dome poškodených, avšak nebolo preukázané, že najmä v prípade noža s čiernou rúčkou tento patrilo obžalovaným, ale hlavne neboli použité na spáchanie posudzovanej trestnej činnosti.

S odkazom na tieto dôvody, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2009

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.

predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Jana Serbová

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová